

Tafsiira Suuratu As-Sajdah-Kutaa 7

Description

Nabii Muusaaf Kitaabaa kennuu fi ummataaf qajeelfama gochuu

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَائِهِ
وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ

â€œDhugumatti, Muusaaf kitaaba kenninee jirra. Kanaafu, isa qunnamu irraa shakkii keessa hin taâ€™in. Ilmaan Israaâ€™iliif qajeelfama goone.â€• Suuratu As-Sajdah 32:23

Kana jechuun dhugumatti, Yaa Muhammad (SAW) akkuma siif Qurâ€™aana kennine Muusaafis Tawraatin kenninee jirra. Kanaafu, Halkan Israa Muusaan wal qunnamu hin shakkin.[\[1\]](#) Aayah tana ilaalchise kuni hiika mufassiroonni baayâ€™een kennaniidha.

Hiikni biraas akkana taâ€™a: Yaa Muhammad (SAW) akkuma siif Qurâ€™aana kennine, Muusaafis Tawraatin kennine. Kanaafu, azaan (rakkoon) Nabii Muusaa qunname Sihis akka qunnamu hin shakkin. Kuni wanta jiruudha. Akkuma nabii Muusaan rakkifame, Nabii Muhammadis (SAW) baayâ€™ee rakkifame.[\[2\]](#)

â€œIlmaan Israaâ€™iliif qajeelfama gooneâ€• Kana jechuun Tawraatin ilmaan Israaâ€™iliif qajeelfama goone. Gara haqaa fi karaa qajeelaatti isaan waama.[\[3\]](#)

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَيْمَةً يَّهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا
بِأَيْتِنَا يُوْقِنُونَ

â€œYeroma isaan obsanii aayaata (mallattolee, ragaalee, keeyyattota) Keenyatti dhugaan amanan, isaan keessaa hoggantoota ajaja Keenyaan [namoota] qajeelchan taasifne.â€• Suuratu As-Sajdah 32:24

Kana jechuun ilmaan Israaâ€™iil keessaa hoggantoota gara kheyriitti ajaja Keenyaan namoota qajeelchanii fi waaman, kan namoonnis itti hidhatan (hordofan) goone. Sadarkaa kana kan gahan yommuu ajajoota Rabbii bakkaan gahuu fi wanta Inni dhoowwe dhiisu irratti obsanii fi karaa Isaa keessatti azaa (rakkoo) baadhataniidha. Aayaata Rabbiitti shakkii tokko malee dhugaan ni amanuu turan.

[4]

• kuni takkaa ajaja shariâ™aa taâ™uu dandaâ™a, takkaa immoo ajaja kawonii taâ™uu dandaâ™a. Ajajni shariâ™aa kitaaba Rabbiin buusedha. Kunis, ilmaan Israaâ™iil keessa hoggantoonni kunniin beektota kitaaba Rabbiin irraa buâ™e barachuun namoota barsiisu. Kanaafu, kitaaba kanaan namoota ni qajeelchu jechuudha. Ajajni kawni immoo murtii fi hayyama Rabbiitiin hoggantoonni kunniin namoota ni qajeelchu. Rabbiin subhaanahu wa taâ™aalaa kanarratti isaan jabeessa.[5]

Barnoonni guddaan aayah tana irraa baratamu: amanti keessatti obsaa fi yaqinaan hoggantummaa argatan. Asitti hoggantummaan namoota gara karaa sirriitti qajeelchu fi namoonni nama kana hordofuudha. Fakkeenyaaf, namni tokko balaa guddaa irratti obsee yoo darbe, namni biraas isa ilaalun ni obsa. Kanaafu, namni jalqabaa nama lammataatiif hogganaa taâ™a.

Hanga hoggantummaa irra gahanitti ilmaan Israaâ™il dhimma amanti barachuu fi ragaalee adda addaa dhiyeessuu itti fufan. Ergasii dhimmi amanti ilmaan Israaâ™il irratti wal dhaban ni argame. Isaan keessaa nama haqa qunnametu jira. Isaan keessa nama dogongoraan ykn osoo beeku dogongoretu jira. Rabbiin Guyyaa Qiyaamaa isaan jidduutti murteessa. Itti aanse ni jedha:

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ

â€œDhugumatti, wanta isaan keessatti wal dhaban ilaalchisee Guyyaa Qiyaamaa Gooftaan kee isaan jidduutti ni murteessa.â€• Suuratu As-Sajdah 32:25

Kana jechuun: Yaa Rasuula! Gooftaan kee dhimmoota amanti irraa wanta isaan irratti wal dhaban ilaalchisee ilmaan Israaâ€™ili fi kanneen biroo irraa muâ€™mintootee fi kaafiroota jidduutti Guyyaa Qiyaamaa haqaan ni murteessa. Nama hundaa hojii isaatiin jaza isaaf kafala. Kan Jannata seenu qabu Jannata seensisa, kan ibidda seenu qabu ibidda seensisa.[\[6\]](#)

Addunyaa keessatti muâ€™mintootee fi kaafironni dhimmoota amanti keessatti wal dhabu (wal faallessu). Muâ€™mintoonni â€œKuni haqaâ€• yommuu jedhan, kaafironni immoo â€œlakki haqaa mitiâ€• jedhu. (Fakkeenyaaf, tawhiidaa fi duâ€™maan booda kaafamu ilaalchisee muâ€™mintootee fi kaafironni wal dhabu. Muâ€™mintoonni â€œkan gabbaramu qabu Rabbiin qofa, tawhiinni haqa, shirkiin soba.â€• jedhu. Kaafironni immoo â€œLakki, Rabbiin alatti wanta biraatiif ibaadan (gabbarriin) ni malaâ€• jedhu.) Garuu Guyyaa Qiyaamaa wanta isaan irratti wal dhaban kana ilaalchisee isaan jidduutti ni murteefama. Namni haqa irra jiru ifa baha.[\[7\]](#) Namni soba irra tures ifa baha. Ergasii warri haqaa gara Jannataa deemu, warri sobaa immoo gara ibiddaa deemu.

Dhaloonni sababa badii isaaniitiin addunyaa irraa duguugaman baayâ€™eedha

أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ

â€œIsaaniin dura dhaloota iddoo jireenya isaanii keessa deeman meeqa akka balleessinee isaaniif ifa hin taane? Dhugumatti kana keessa mallattooleetu jira. Sila hin dhagayanii?â€• Suuratu As-Sajdah 32:26

Kana jechuun sila namoota Rasuula kijibsiisan kanniiniif, isaaniin dura dhaloota baayâ€™ee akka balleessinee ifa hin taanee? Sababa isaan Ergamtoota isaanii kijibsiisaniif dachii irraa Rabbiin isaan xuruure (ni balleesse).

â€œiddoo jireenya isaanii keessa deemanâ€•[\[8\]](#) kana jechuun warri Nabii Muhammadin (SAW) kijibsiisan iddoo jireenya warra badanii keessa deeman. Kuffaarri Makkaa daldalaa fi imalaaf gara Shaam yommuu deeman iddoo jireenya Samuud, Aadi fi ummata Luux biraan ni darbu turan. Iddoo jireenyaa kana keessatti nama tokkollee hin argan. Sababa badii isaaniitiin dachii irraa ni xuruuraman. Kuni isaaniif barnoota hin taâ€™uu? Kanaafi itti aanse ni jedha: â€œDhugumatti kana keessa mallattooleetu jira.â€• Kana jechuun namoonni sunniin baduu fi sababa Ergamtoota kijibsiisuu isaaniitiif wanta isaaniitti buâ€™e keessa mallattoolee, ragaalee, barnootaa fi gorsatu jira.[\[9\]](#) Namni mallattoolee kanniin ilaalun itti xinxalluu Ergamtoonni Rabbii dhugaa akka taâ€™an, shirkiin ummanni

isaanii irra turan soba taâ€™uu fi namni hojii ummata badan kanaa hojjate akkuma isaanii akka baduu ni hubata. Akkasumas, Rabbiin gabrootaf jazaa kan kafaluu fi duâ€™aan booda kan kaasuu taâ€™uu ni beeka.

â€œSila hin dhagayanii?â€• Kana jechuun warroonni Ergamtoota kijibsiisan kunniin gorsaa fi ragaalee Rabbi hin dhagayanii? [10] Gorsaa fi ragaalee kanniin dhagayanii itti hin fayyadamanii?

Kitaabban wabii:

[1] Tafiir Muyassar-416

[2] Tafiir Qurxubii-17/41, Tafiiru Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu As-Sajdah, Ibn Useymiin- fuula 109

[3] Tafiir Muyassar-416

[4] Madda olii

[5] Tafiiru Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu As-Sajdah, Ibn Useymiin- fuula 113, Tafiir Xabarii-18/637, Tafiir Saâ€™dii-771, Tahriir wa tanwiir-21/237

[6] Tafiir Muyassar-416 [7] Tafiiru Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu As-Sajdah, Ibn Useymiin- fuula 116

[8] Tarii kuni hiika kanas qabaachu dandaâ€™a: â€œDhaloonni darban osoo iddoo jireenya isaanii keessa deemanu balleessine.â€• (Tafiir Qurxubii-17/44)

[9] Tafiir Muyassar-417, Tafiir Ibn Kasiir-6/151

[10] Tafiir Muyassar-417, Tafiiru Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu As-Sajdah, Ibn Useymiin- fuula 119

Date Created

November 17, 2020

Author

admin